

Församlingsinstruktion Torsby pastorat

Kyrkofullmäktiges godkännande, datum och paragraf: 230608 § 5 59

Kyrkoherdens godkännande, datum: 2023-04-25 Lena Fick

Församlingsinstruktionen utfärdad av domkapitlet i Göteborgs stift;
datum och paragraf

2023-10-11

Församlingspresentation och vision

I Torsby pastorat finns vacker natur och i princip alla som bor här har en relation till havet. Det finns få naturliga mötesplatser i naturen som till exempel grillplatser och lekplatser på fastlandet. I Marstrand är fritidsbåtar och havsintresset dominerande med ett stort inslag av turister och sommarboende. Fastlandsområdet består av många gårdar och småföretagare.

I pastoratet ingår Harestad, Lycke, Marstrand och Torsby församlingar. Befolkningen uppgår till cirka 8 470 invånare (2021) varav 5 317 är medlemmar i Svenska kyrkan. Det ger oss en medlemsprocent på 63%. Delar av pastoratet präglas av inflyttning (Harestad, Torsby och Lycke) medan andra delar (Marstrand) mer präglas av sommarboende. Antalet kyrkliga handlingar är omfattande. Det blir många vigslar genom Marstrands kyrkas läge och popularitet och många dop genom inflyttning av barnfamiljer. Det finns fyra kyrkor, ett kapell och fyra församlingshem samt kanslibyggnad, ett bisättningsrum och ekonomibyggnader i pastoratet. Torsby pastorat har landsbygdskaraktär trots närheten till både Kungälv och Göteborg. Marstrands församling är kustnära och särskiljer sig med ett stort turismflöde.

Vår vision är att människor skall komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Visionen förverkligas genom hopp, evighet och förlåtelse.

Hopp

Vårt hopp vilar på att Gud älskar oss människor först. Hoppet är en av våra starkaste krafter för förändring. Hoppet om vad som ännu är möjligt utgör vårt skapelseansvar för att kommande generationer skall fortsätta att förvalta jorden. Vi hjälper inte människor för att de är kristna utan för att vi är kristna.

Evighet

I det kristna livet är evigheten central. Vi ser värdet i det liv som är här och nu men finner styrka i att Gud erbjuder dopet som gåva och därmed räcker oss förlåtelse och evigt liv. I begreppet evighet ligger samtidigt att vi tror att Gud är större.

Förlåtelse

Vi lever i en värld med smärta och konflikter. Vår tro vilar på att Jesus genom sitt liv, död och uppståndelse försonat världen med Gud. Genom Jesus verk får vi del av och möjlighet till Guds förlåtelse och försoning. Relationen mellan en människa och Gud och relationen mellan oss människor är något att värna om och låta ta plats. På så sätt skapas en förlåtande värld tillsammans med Gud.

Omvärldsanalys

Det finns en positiv relation mellan kyrkan och samhället som till exempel möjliggör samarbete med skolan genom skolavslutningar och andra arrangemang i kyrkan. Pastoratet har högre medlemsantal än riksgenomsnittet men av dessa är relativt få kyrkobesökare vid söndagsgudstjänsten, medan gudstjänster vid kyrkliga handlingar har högt deltagande. Detta

är en möjlighet att nå människor som har en mindre förankring till Svenska kyrkan. Den kyrkliga traditionen är fortfarande stark i bygden.

Det har skett och sker nybyggnation av bostäder på flera platser i pastoratet och främst unga familjer flyttar hit. Som en följd av inflyttningen finns en förväntan på utökad barn och ungdomsverksamhet. Närheten till Göteborg gör det möjligt att pendla och det innebär att man kan ha en nära relation till bygden man bor i och samtidigt ha kvar mycket av sitt yrkesliv i storstaden. Konsekvensen blir att många inte tillbringar tid i pastoratet på vardagarna. Det är därför svårt att ha verksamhet för andra än daglediga på dagtid.

Här i pastoratet finns många aktiva pensionärsföreningar, 3-4 stycken, 2 stycken dansgillen, dragspelsförening, Röda korsetförening med flera. Det finns en stor mängd aktiviteter för pensionärer både på Marstrand/Koön och i kärnaområdet, vilket innebär att aktiva pensionärer inte i första hand behöver vara pastoratets fokus.

Pastoratet är cirka 3 mil långt med två serviceorter, Kärna och Koön. I dagsläget planerar kommunen inte för fler serviceorter. Konsekvensen blir att Harestads kyrka och församlingshem och Lycke kyrka/församlingshem blir viktiga för lokalboende, till exempel som samlingslokal för bostadsrättsföreningar, väg- och vattenföreningar och Röda korsetgrupper. Det finns få gemensamma samlingsplatser i pastoratet därför bygger pastoratet en lek- och allaktivitetsplats.

Bilberoendet är stort i pastoratet. Det är svårt att röra sig inom pastoratet utan bil. Cykelvägar är få och lokaltrafiken är begränsad. Det är svårt för barn, ungdomar och äldre att ta sig till våra kyrkor.

Pastoratet har en geografisk utmaning i det att vara tvådelat, inlandet och Marstrandsön. Marstrandsön tillhörde historiskt Tjörn. Fastlandsdelen upplever sig i hög grad som en enhet med rörlighet mellan de tre församlingarna. Vattendelaren är havet och samhörigheten mellan de två delarna, inlandet och Marstrand, är relativt liten. Utmaningen är att få inlandsförsamlingsborna att åka till Marstrand och marstrandsborna att åka till inlandet.

På Marstrandsön finns cirka 200 fastboende. Under sommarhalvåret utökas befolkningen 20-falt och dagsturisterna strömmar också dit, särskilt under seglingsarrangemangen. För att möta alla människor behöver Torsby pastorat arbeta i tre terminer i stället för det vanliga förekommande två, med uppehåll eller mindre verksamhet under sommaren.

Den vackra och historiska miljön på Marstrandsön medför många kyrkliga handlingar av icke pastoratsbor. Detta är glädjande men tar också mycket resurser i anspråk. På Carlstens fästning finns fästningskyrkan. Pastoratet bistår med präst vid kyrkliga handlingar.

Kultur och musikutbudet på Marstrand sommartid är stort vilket gör att kyrkans arrangemang blir ett i mängden och ibland är det svårt att nå ut.

Torsby pastorat har en historia av gammalkyrklighet och traditionen lever i viss mån kvar i bygden. Samtidigt är Torsby pastorat ett av de få inom kontraktet som anställt präster som är kvinnor. Många personer beskriver en längtan att få utveckla församlingslivet med respekt för olika kyrkliga identiteter.

Personkännedomen och släktband innebär att det blir en inkluderande gemenskap i Torsby pastorat. Detta visar sig till exempel vid begravningsgudstjänster där deltagarantalet kan bli 100-falt. Personkännedom och släktband kan också bli exkluderande till exempel för den nyinflyttade vid kyrkkaffet. Kyrkan behöver skapa en inkluderande och inbjudande miljö.

Pastoratet tenderar i allt högre grad att fungera som en församling, med exempelvis konfirmandverksamhet och öppen förskola gemensamt i pastoratet. Underlag för att bedriva verksamhet i alla delar eller samtidigt i hela pastoratet finns inte.

Pastoralt program

Gudstjänst

Gudstjänsten blir angelägen när den knyter an till människors liv. Människors liv ser olika ut och det finns olika syn på kyrkans tro, liv, lära och tradition. Det är viktigt att gudstjänsten söker former och språk som öppnar vägen till vår tids människor, men det är samtidigt viktigt att man känner igen sig. Gudstjänsten skall rymma både glädje och allvar, värme, vila, inspiration och kärlek. Vi firar olika slags gudstjänster. Gudstjänsterna ska gärna innehålla något som tilltalar alla åldrar, barnen ska beredas plats i både gudstjänst och i rummet. Det är viktigt att barn och unga bereds plats på gudstjänsterna. Varje termin firar vi minst två "små och stora" gudstjänster i pastoratet.

För många är det viktigt att känna igen sig i gudstjänsten. Där behöver vi utmana oss i att tänka både på den som levt ett helt liv i kyrkan och den som kommer för första gången. Musik är ett centralt och viktigt språk för många människor såväl i som utanför kyrkan. Detta vill vi förvalta och värna. Ibland är musiken viktigare än orden.

Församlingsråden ska samtala om tro och längtan för att påverka gudstjänstrummets och gudstjänstens utformning. Gestaltandet kan varieras mellan församlingarna genom exempelvis olika musikinriktningar, församlingsböner och andra pedagogiska hjälpmedel såsom bibliska gestalter. Församlingarnas medvetenhet om den egna identiteten är viktig. En tydlig identitet och ett nära sammanhang ger fler möjligheter att skapa miljöer där många kan komma till tals.

Utöver huvudgudstjänster varje söndag och helgdag firas veckogudstjänster varje vecka under terminerna i Torsby och Marstrands kyrkor samt en gång per månad i Lycke kyrka (musikgudstjänst).

I pastoratet sker sammanlysningar vid fem-tio gånger per år. Pastoratet sammanlyser gudstjänster för att samla pastoratet vid särskilda händelser och för att lyfta särskilda teman. Sammanlysning sker också vid söndagar och kyrkliga helgdagar då det är svårt att samla en gudstjänstfirande församling ex vid Kristi himmelfärds dag och annandag påsk. Vid dessa tillfällen strävar vi efter att lyfta fram enhet snarare än ensamhet. Det ges också möjlighet att fira friluft- och pilgrimsgudstjänster som värdesätts av människor i bygden.

Undervisning

Jesus uppmanar oss i missionsbefallningen att undervisa varandra. Inom pastoratet arbetar vi med olika pedagogiska verktyg för att möta barns och människors behov och för att bredda vår pedagogiska palett med olika verktyg. Genom samtal och lyssnande, och kunskap om tro och liv, kan vi uppmuntra till delaktighet i gudstjänst och församlingsliv. Kyrkan har alltid undervisat och varje generation måste erövra kunskapen på sitt sätt. Musik och körverksamhet är ett sätt att förmedla kunskap. Instrumentundervisning kan vara ett sätt att trygga återväxten av kantorer/organister.

Ungdomar och barn behöver känna sig sedda och betydelsefulla. Det kan uttryckas genom att de placeras centralt i rummet eller genom förbehållslösa samtal mellan vuxna och ungdomar om det som är viktigt i livet.

Arbetet med kyrka och skola på Ytterbyskolan och påskvandringar i Kastalakyrkan sker i samverkan med Kungälv-Ytterby församling.

Pastoratet erbjuder tre olika alternativ för konfirmandundervisning, veckoträffar under hela läsåret, LAN-konfirmation med dagläger eller intensivundervisning med dagläger på sommaren. Församlingarna följer nationella riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete.

Samtal om tro måste vara levande i församlingarna. Vi behöver ord och nya språk/uttryck för att tala om tro och liv. Vi vill erbjuda plats och tid för fördjupning både i tro och andlighet för små och stora. Genom att lyssna får vi svaret på hur människor vill lära sig mer och om vad. Lärandet är livslångt och därför behöver dopuppföljningen också följa livets olika skeden.

Diakoni

Diakoni är hela pastoratets angelägenhet och ansvar och därför är soppluncher, väffelcafé och trädgårdsprojekt viktiga mötesplatser som hela tiden kan utvecklas. Torsby pastorat skall stödja människor som är socialt och/eller andligt utsatta samt skapa mötesplatser som ger människor tillhörighet och gemenskap. Pastoratet skall också erbjuda enskilda samtal och i grupp, samt bygga nätverk och samverka med andra myndigheter och organisationer. Vi behöver vara möjliggörare så att människor med olika funktionsvariationer också känner sig hemma i kyrkan.

Ideellas engagemang är viktigt och skall uppmuntras. Genom att diakonen inte är helt uppbunden i olika verksamheter är det möjligt att vara mer flexibel och ta tillvara på ideellas idéer och engagemang.

Vi vill betona att diakoni inte bara är till för de äldre utan också för barn och familjer. För ungdomar är "Nätvandrarerna" en viktig plattform för att diskutera livsfrågor. Torsby pastorat stödjer Nätvandrarerna.

Pastoratet deltar i samarbete inom kontraktet rörande sorgegrupper för vi som förlorat en förälder eller ett barn och i leva-vidaredagar. Pastoratet ger ekonomiskt stöd till arbetet i Sjukhuskyrkan vid Kungälv's sjukhus som bedrivs av Kungälv-Ytterby församling.

Sång och musik kan också vara en väg till gemenskap så kören Sjönsångarna erbjuder glädje och gemenskap på dagtid.

Mission

Evangelium betyder glatt budskap och det behöver översättas till vår tid. Mission omfattar yttre och inre mission i betydelsen människor i andra länder och kontinenter samt människor i vårt pastorat. Vi strävar efter att inspireras av och samverka med andra pastorat i Svenska kyrkan och andra kyrkor i närområdet och i den världsvida kyrkan. Vår mission är en del i Guds mission. Fokus för Torsby pastorats missionsarbete utgörs av alla de som idag inte finns med i gudstjänster och verksamheter men som har en positiv syn på kyrkan. Det är viktigt att våga ställa frågan till människor om de vill hänga med till kyrkans aktiviteter eller om de vill engagera sig. Många engagerar sig helt enkelt för att de har fått frågan.

Det är viktigt att erbjuda möjlighet för barn och unga att erfara kristen tro och helighet. Därför är kontakten med förskolor och skolor viktig. Genom skolbesök i kyrkan kan barn och unga få erfara trons mysterium. Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till andlig utveckling.

Musik och konserter är ett medel i missionen eftersom musiken öppnar fler dimensioner av tron och gör kyrkans budskap mer lättillgängligt för människor. För att se till hela människan inbjuds till "meditation för kropp och själ" där rörelse av kroppen, bön, textläsning och meditation är stående inslag, cirka 10 gånger per termin i Harestads kyrka.

Prioriterade områden

Torsby pastorat skall under de närmsta fyra åren arbeta med följande tre prioriterade områden.

Att uttrycka kristen tro i relation till skapelsen

Detta ska ske genom konkreta handlingsplaner som tar sig uttryck genom arbete med miljödiplomering. Vi vill också verka för att låta församlingarnas gudstjänst, bön och sång vara klara uttryck för det hopp som kan växa till kraft och engagemang för skapelsens framtid. Låta en teologiskt reflekterad syn på skapelsen präglade den ekonomiska förvaltningen. Att låta skapelseansvaret präglade det pastorala programmet och förskolans arbete.

Skapa nya mötesplatser i prästträdgården

Genom att utveckla nya mötesplatser vid prästträdgården där möjlighet ges att möta varandra och Gud utifrån olika behov och kunskap. Vårt mål är att utvecklandet av prästträdgården skall leda till nya möjligheter att nå fler människor som kan vara intresserade av kyrkan. Vilket leder in på det tredje prioriterade området.

Fokus nästa generation

Att nå människor som är nyfikna och väcka nyfikenhet på kristen tro (tillhöriga såväl som icke tillhöriga). Genom att utveckla kommunikationen visa på bredd och djup i verksamheter och gudstjänster. Vi vill också vara en aktiv del i lokalsamhället genom samverkan med föreningar, andra ideella organisationer och arrangemang.

Barnkonsekvensanalys

I allt Torsby pastorat gör skall det finnas en barnkonsekvensanalys. Det innebär att vi skall verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför alla beslut. I församlingsinstruktionen har vi särskilt tagit hänsyn till barn i arbetet med gudstjänst, diakoni, undervisning och mission.

Näringsverksamhet (förskolan Lyckan)

Pastoratet bedriver en heltidsförskola, Lyckan, med plats för 34 barn. Vi arbetar utifrån Läroplan för förskolan (LPFÖ18) och Svenska kyrkans värdegrund. Vi har ett nära samarbete med musiker från Torsby pastorat som besöker förskolan en gång per vecka. Det pedagogiska arbetet styrs utifrån barngruppens intresse. Vi ser leken som en del i det livslånga lärandet. Lyckan är en förskola med relativt små barngrupper. Pedagogerna har möjlighet att bemöta varje enskilt barns behov och utvecklingsnivå.

Domkapitlets regler

Minsta antalet huvudgudstjänster med och utan nattvard under ett år

I Torsby pastorat firas två huvudgudstjänster varje söndag och kyrklig helgdag. Dessa firas i form av mässa alternativt gudstjänst klockan 11 eller 17 växelvis i de fyra kyrkorna, hälften med nattvard och hälften utan.

Sammanlysningar mm

Sammanlysningar sker exempelvis på påskdagen, annandag påsk, Kristi himmelfärds dag, nyårsafton och nyårsdagen.

Ekumeniska huvudgudstjänster

Pastoratet firar inga ekumeniska huvudgudstjänster. Det finns en missionsförening på Marstrand (fristående från Equmeniakyrkan) som inte firar söndaglig gudstjänst.

Kompetensnivå på kyrkomusikertjänsten

I pastoratet finns tre kantorsbefattningar. Domkapitlet har beslutat att minst en kyrkomusiker ska vara kantor.

Konfirmandundervisning

Domkapitlet har beslutat att pastoratets församlingar ska följa Svenska kyrkans konfirmandriktlinjer.

Ekumeniska avtal

Pastoratet har inga ekumeniska avtal.

MR

Prästtjänster

I pastoratet finns tre prästbefattningar, en kyrkoherde och två komminister. Stiftsstyrelsen har beslutat att minst 1,5 komministerbefattningar skall finnas i pastoratet. Prästerna tjänstgör över hela pastoratet.

Övriga tjänster

I pastoratet finns en diakonbefattning.

Kyrkor i pastoratet

I Harestads församling finns Harestads kyrka. I Torsby församling finns Torsby kyrka. I Lycke församling finns Lycke kyrka och i Marstrands församling finns Marstrands kyrka och Koöns kapell.

Kyrkornas nyttjande i Torsby pastorats

Torsby kyrka: 1,5 ggr/v Typer av gudstjänst: Mässa, gudstjänst, veckomässa
Harestads kyrka: 0,75 Typer av gudstjänst: Mässa, gudstjänst, Meditation för kropp och själ
Lycke Kyrka: 0,75 Typer av gudstjänst: Mässa, gudstjänst, musikandakt
Marstrands kyrka: 1,5 Typer av gudstjänst: Mässa, gudstjänst, veckomässa
Dessutom nyttjas alla kyrkorna till kyrkliga handlingar och övrig församlingsverksamhet varje vecka.

Språkliga mångfalden

Den språkliga mångfalden i pastoratet är mycket liten. Vad gäller teckenspråk och språkliga minoriteter hänvisar vi till Göteborgs stifts resurser. Kungälv's kommun bedriver ett tillfälligt boende för nya svenskar på pastoratets mark intill Torsby kyrka.

Handlingsplan för dop- och konfirmationsarbete

Pastoratet har en handlingsplan för dop: Nej, men arbetet är påbörjat.

Pastoratet har en handlingsplan för konfirmandarbete: Nej, men arbetet är påbörjat.

Riktlinjer för begravningsverksamheten

Pastoratet har upprättat riktlinjer för begravningsverksamheten och tillställt stiftet för kännedom: Ja.

